

**Česká školní inspekce
Zlínský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-1355/19-T

Název	Dětský domov Uherské Hradiště
Sídlo	Jiřího z Poděbrad 313, 686 01 Uherské Hradiště
E-mail	detdomuh@uhedu.cz
IČ	60371773
Identifikátor	600030865
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Ivana Lacková
Zřizovatel	Zlínský kraj
Místo inspekční činnosti	Jiřího z Poděbrad 313, 686 01 Uherské Hradiště
Termín inspekční činnosti	25. 6. 2019 – 27. 6. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaných dětským domovem podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro dětský domov podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost na podnět podle § 174 odst. 6 školského zákona.

Charakteristika

Dětský domov Uherské Hradiště (dále „školské zařízení“) vykonává činnost dětského domova (dále „DD“) a školní jídelny.

Ve třech rodinných skupinách bylo umístěno 19 dětí, z toho jedna zletilá nezaopatřená osoba absolvující střední vzdělávání byla v péči zařízení na základě dohody o setrvání v DD do ukončení přípravy na povolání. Fyzický stav k termínu inspekční činnosti byl celkem 15 dětí a jedna zletilá nezaopatřená osoba - jedno dítě bylo na ozdravném pobytu, jedno dítě v domově mládeže a jedno ve zdravotnickém zařízení.

Dětský domov je bezbariérový. Stravování dětí je zajištěno ve vlastní školní jídelně.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Realizace výchovně vzdělávacích činností, jednotlivé cíle a kroky, jsou stanoveny ve školním vzdělávacím programu dětského domova. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti DD je adekvátně rozpracován na konkrétní rodinné skupiny, které specifikují, jakých konkrétních cílů má dítě dosáhnout z hlediska svého rozvoje. Týdenní programy výchovně vzdělávacích činností, na jejichž obsahu se děti mají možnost podílet, konkretizují aktivity rodinných skupin i jednotlivců pro jednotlivé dny v týdnu. Přístup k těmto dokumentům je všem zúčastněným umožněn.

Organizační struktura odpovídá typu a velikosti školského zařízení. Ředitelka přímo řídí svoji zástupkyni – vedoucí vychovatelku, na kterou delegovala některé pravomoci. Přímou pedagogickou činnost ředitelka vykonává pravidelně v průběhu týdne v rámci jednotlivých rodinných skupin. Při řízení subjektu využívá ředitelka průběžný každodenní kontakt se všemi zaměstnanci. K předávání informací a evidenci potřebných dat efektivně využívá elektronický informační systém, frekvence konání pracovních porad je dostatečná. Pedagogická rada DD plní svou funkci jako poradní orgán ředitelky. Plán kontrolní a hospitační činnosti je nastaven, ale nedůsledně vykonáván (dohled nad dětmi, seznámení zákonných zástupců s vydáním a obsahem vnitřních řádů, evidence úrazů). Mimo jiné je zaměřen na zapojení dětí do mimoškolních volnočasových aktivit a kroužků, efektivní trávení jejich volného času a podporu pozitivních vztahů v DD. Hospitace s jasně stanovenými výstupy směrem k pedagogům byly většinou účelné. Z některých hospitačních zápisů však vyplývá, že jejich závěry a doporučení nepřispěly ke zlepšení vzdělávací činnosti a dobrého klimatu v rodinné skupině. Podíl dětí na procesu vzdělávání a na organizaci dění ve školském zařízení je zabezpečen prostřednictvím pravidelného „sezení“ všech rodinných skupin za účasti ředitelky školského zařízení jako alternativy spolusprávy dětí DD. Z poskytnutých zápisů lze konstatovat zlepšení komunikace s dětmi, větší objasňování neznámých pojmů apod. K osobním údajům o dětech je umožněn přístup pouze zúčastněným osobám, ochrana dat je zajištěna.

Rozpis služeb přímé pedagogické činnosti vychovatelů byl vhodně nastaven, péče o děti v nočních hodinách byla zabezpečena nepedagogickými pracovníky v dostatečném počtu. Od školního roku 2018/2019 došlo k personální změně na pracovním místě sociální pracovnice. Tým pedagogických pracovníků je přibližně pět let stabilní a jeho počet dostačující, což přispívalo k vnímanému psychickému bezpečí dětí. Dětem byla na základě různých projevů chování, případně diagnostikované poruchy chování zabezpečena intervenční pomoc (např. psychoterapie, medikace) klinickou psycholožkou nebo pedopsychiatrem, děti s vadou řeči navštěvovaly logopedickou ambulanci. Metodické vedení a spolupráce se spádovým diagnostickým ústavem byla poskytována. Do DD dochází dvakrát týdně externí psycholožka, která doplňuje komplexní péči o děti.

Profesní rozvoj pedagogických pracovníků ředitelka podporuje, nicméně plán dalšího vzdělávání plně neodpovídá potřebám zařízení. Vychovatelé se účastní pouze seminářů s malou dotací hodin, které poskytují pouze částečný vhled do specifických problematik ústavní výchovy.

Kontakty s rodiči zajišťovalo především vedení DD. Zákonní zástupci dětí jsou v pravidelných intervalech písemně informováni o výsledcích výchovy a vzdělávání ve školském zařízení, nebyli však informováni o vydání vnitřních řádů školského zařízení. Ve spolupráci s pracovníky orgánu sociálně právní ochrany dětí podněcoval DD rodiče ke kontaktům se svými dětmi. U významné části umístěných dětí se dařilo v pravidelných intervalech zajistit víkendové pobyty u rodičů. Telefonické kontakty s nimi byly dětem umožňovány prostřednictvím telefonu školského zařízení či z jejich telefonů.

Ve stanovení výše kapesného dětem nebyly zjištěny nedostatky. Výše kapesného byla pro dítě předvídatelná, kritéria pro udělování jeho výše byla uplatňována jednotně pro všechny děti. S kapesným děti mohly hospodařit samostatně, což v dětech rozvíjelo správné návyky v oblasti finanční gramotnosti. Tři děti starší 16 let vykonávaly brigádnickou činnost a se svými výdělky měly možnost si samostatně nakládat a hospodařit.

Prevence sociálně patologických jevů byla ve školském zařízení zabezpečována průběžně všemi pedagogickými zaměstnanci, ale i externími pracovníky nebo organizacemi. K hlavním cílům minimálního preventivního programu je např. vedení dětí ke zdravému životnímu stylu, k osvojení sociálního chování a rozvoji osobnosti, zvýšení odolnosti vůči rizikovému chování, vůči sociálně patologickým jevům. Nedílnou součástí preventivního programu se staly volnočasové aktivity organizované kmenovými školami dětí, mimoškolní činnosti, akce pořádané DD, městem a různými organizacemi, nadacemi a sponzory. Ve školním roce 2018/2019 se realizovaly programy zejména na přípravu dětí k dospělosti, protidrogová prevence a sexuální výchova. Preventivní strategie byla vhodně založena na mnohotvárnosti forem preventivní práce a byla součástí celého výchovně vzdělávacího procesu.

V budově DD měly děti k dispozici schránku důvěry, kam mohly umístit svoje písemné požadavky, upozornění, stížnosti, dotazy, ale její umístění nebylo vzhledem k zachování anonymity vhodné. Ve sledovaném období se děti svěřovaly osobně, především pedagogickým pracovníkům DD.

Prostředí školského zařízení je estetické, čisté, prostorové uspořádání a vybavení se podobá běžné domácnosti. V třípodlažní budově se v každém podlaží nachází prostory pro jednotlivou rodinnou skupinu, ve které jsou ložnice, obývací pokoj, kuchyně a sociální zařízení. V budově se nachází i tzv. „přípravny byt“ se samostatným vchodem, kde se vybrané děti či zletilé nezaopatřené osoby mají možnost připravovat na budoucí samostatný život. K relaxačním a sportovním aktivitám slouží dětem venkovní areál se zelení, multifunkčním hřištěm a koutkem pro nejmladší děti s hracími prvky. V ložnicích mělo každé dítě svůj prostor pro učení, odpočinek i klidové aktivity, psací stůl a skříň pro ukládání osobních věcí. Zejména ve třílůžkových pokojích nebylo dětem umožněno uzamknout si své osobní věci a zajistit je tak před případným zcizením. Ve společných prostorách obývacího pokoje, kuchyně a sociálního zařízení byly umístěny běžné elektrické spotřebiče, které mohly děti používat za dozoru vychovatele. V každém obývacím pokoji byl umístěn počítač, některé děti vlastnily notebook, který mohly běžně používat. Dětský domov poskytuje dětem plné přímé zaopatření včetně pořízení vybavení pro sport, turistiku a zájmové činnosti, náklady na dopravu dětí k zákonným zástupcům hradí DD individuálně.

Školské zařízení aktivně získává další zdroje financování pro zlepšení podmínek výchovy a vzdělávání dětí formou finančních darů. Z Fondu mládeže a vzdělávání města Uherské Hradiště získal DD v roce 2018 finanční prostředky na plavecké závody dětských domovů.

DD vytváří podmínky pro zajištění bezpečnosti dětí. Děti jsou prokazatelně seznamovány s riziky a poučovány o bezpečnosti a ochraně zdraví v průběhu školního roku. Vchod do budovy DD byl zabezpečen proti vstupu cizích osob. Evidence úrazů dětí vykazuje dílčí nedostatky v jejich vedení v knize úrazů, hlášení úrazů a předávání záznamů o úrazech zákonným zástupcům dětí a zasilání záznamů o úrazech stanovenému orgánu.

V rámci plného přímého zaopatření byla dětem poskytována hlavní a doplňková jídla v rámci celodenního stravování a pro věkovou skupinu 15 a více let také druhá večeře. Jídelníčky byly pestré. Pitný režim byl zabezpečen po celou dobu pobytu dětí ve školském zařízení. V rámci přípravy na samostatný život si o víkendech děti za pomoci vychovatelů připravují stravu samostatně.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Rodinné skupiny byly vhodně tvořeny dětmi různého věku a pohlaví, což odpovídá skladbě běžných rodin a vytváří tak přirozené prostředí pro komunikaci, spolupráci a vzájemnou pomoc. Sourozenci byli umísťováni do jedné rodinné skupiny, čímž byly podporovány jejich vztahy. Každé dítě při příchodu do zařízení mělo určeného klíčového pracovníka, který měl na základě poznatků o aktuální situaci dítěte písemně stanovenou roli ve vztahu k naplňování jeho potřeb. Většina vychovatelů vytvářela pro děti specifické podmínky, které co nejlépe zajišťovaly řešení vzniklého aktuálního problému a byly ve shodě s jeho potřebami, zájmy.

Sledované vzdělávací činnosti dětí probíhaly v připraveném a podnětném prostředí. Pedagogové podporovali a rozvíjeli spontánnost dětí, navozovali atmosféru vzájemné důvěry a pochopení pro druhého. Partnerská komunikace a uplatňované pozitivní hodnocení výsledků dětí přirozeně posilovalo jejich sebedůvěru. Úkoly byly stanovovány jednotně i společně s cílem zapojit děti do plánování činností a s důrazem na jejich individualitu.

Sledované vzdělávací činnosti měly vzhledem k termínu inspekční činnosti ráz především rekreační a volnočasový. Pod vedením vychovatelů probíhaly úklidy osobních věcí, příprava na odjezdy k zákonným zástupcům. Dětem byla věnována pozornost a individuální podpora. Naplňování programů rozvoje osobnosti dětí a jejich hodnocení bylo průběžně sledováno a pravidelně vyhodnocováno. Programy rozvoje osobnosti dětí byly přehledné, konkrétní, zaměřené na dosahování střednědobých a dlouhodobých cílů, na jejichž stanovování a hodnocení se podílelo s pedagogem také dítě.

Během hospitací na rodinných skupinách byl pozorován empatický přístup vychovatelů, děti byly podporovány v komunikaci, vedeny k samostatnosti. Starším dětem byla ponechána volnost při výběru odpoledních aktivit, vychovatelé se věnovali mladším dětem s výraznými potřebami pozornosti a individuálního vedení.

Volný pohyb dětí v DD nebyl omezen, děti se navzájem (se souhlasem vychovatele) navštěvovaly, sociální vztahy v rámci všech rodinných skupin dětí udržovaly a rozvíjely. Stanovené povinnosti dětí při úklidu, vaření, nakupování, péči o oblečení, práci na zahradě byly adekvátní jejich věku, v přítomnosti pedagoga si děti povinnosti flexibilně plnily, dosahované pracovní kompetence odpovídaly jejich individuálním schopnostem a dovednostem.

V individuálně vedených rozhovorech vyjadřovaly děti či zletilé nezaopatřené osoby částečnou spokojenost. Děti vyjádřily důvěru pouze některým pedagogům. Při sledovaných

činnostech se v zařízení děti chovaly spontánně, byly slušné nejen vůči sobě, ale i k vychovatelům, nebyly zaregistrovány žádné konflikty. V rozhovorech některé oslovené děti také uvedly, že v průběhu pobytu v DD se setkaly s ponižováním a náznaky fyzického násilím ze strany některých vychovatelů školského zařízení. Ke svému hodnocení, popřípadě k jiným záležitostem, které se jich týkaly, se měly možnost vyjadřovat.

Z rozhovorů dále vyplynulo, že děti mají málo informací, některým skutečnostem nerozumějí a mohou je zkreslovat, cítí se podvedené (např. nakládáním se sponzorskými dary). Namátkovou kontrolou v průběhu inspekční činnosti bylo zjištěno, že poskytnutý věcný dar na základě darovací smlouvy nebyl zaúčtován v účetnictví.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Školské zařízení se interně i externě zabývalo výsledky výchovy a vzdělávání. Pravidelně sledovalo psychosomatický stav umístěných dětí a vedlo o nich zápisy v jejich v osobní dokumentaci. Výsledky výchovy a vzdělávání jak ve školském zařízení, tak i výsledky výuky ve školách, které děti navštěvovaly, byly průběžně projednávány na jednáních pedagogické rady. Úspěchy dětí (zlepšení prospěchu i chování) byly vychovateli oceňovány a případné příčiny jednotlivých školních neúspěchů analyzovány s přijetím optimálního řešení. V rámci prevence školní neúspěšnosti dětí vychovatelé průběžně spolupracovali s třídními učiteli, pravidelně se účastnili třídních schůzek, výsledky jednání zaznamenávali do knihy denní evidence. DD se snaží školní neúspěšnost dětí eliminovat doučováním prostřednictvím externistů (učitelé, studenti). Pedagogové školského zařízení ve sledovaném období udělovali velmi omezeně opatření ve výchově k větší motivaci v jejich chování. Hodnocení dětí probíhalo převážně slovně neprodleně po vykonání zadaného úkolu, v rámci každodenního hodnocení jednotlivců rodinné skupiny nebo pravidelně celé komunity DD.

Pro školské zařízení je prioritní spolupráce s biologickými rodinami dětí, která je často problematická. Přesto zařízení usiluje o co nejčastější jejich kontakt jak v zařízení, tak i v rodinách osob odpovědných za výchovu, pobyty jsou uskutečňovány během víkendů i prázdnin. Dětský domov podporuje styk se spolužáky, kamarády či jinými osobami, které jsou v určitém konkrétním vztahu k dítěti. Ve školském zařízení je několik dětí, které nemají nebo odmítají kontakt s biologickou rodinou.

Výchovně vzdělávací výsledky dětí odpovídaly očekávaným výstupům školního vzdělávacího programu. Pedagogové věnovali dostatečnou pozornost nejen motivaci dětí ke vzdělávání, ale i dosahování jejich úspěšnosti ve vzdělávání. Pedagogové DD podporují děti v jejich aktivitě při výběru školy a následného profesního uplatnění. V oblasti vedení dětí k účelnému využívání volného času, DD vytváří všem dětem podmínky pro jejich zájmovou činnost účastí v různých dostupných formách mimoškolních aktivit. Děti se mohou účastnit zájmové činnosti ve školském zařízení, ve školách a ve specializovaných zájmových útvarech. V DD pak v rámci řízených zájmových činností se mohly děti věnovat práci na počítači, výtvarných a pracovních aktivit zaměřených na keramiku nebo v oblasti hudebního a sportovního působení.

Vzhledem ke skutečnosti, že většina dětí nemá možnost návratu do vlastní rodiny, DD sleduje socializaci a začlenění se do společnosti zletilých nezaopatřených osob, poskytuje jim poradenskou pomoc, a to především při zabezpečení jejich zaměstnání, bydlení či řešení tíživých životních situací. Informace o zapojení svých bývalých dětí do občanského, pracovního či osobního života školské zařízení získává převážně prostřednictvím udržovaných osobních kontaktů. DD je s mnohými z nich i v kontaktu přes sociální sítě,

v písemném i telefonickém spojení, jednou ročně zařízení pořádá setkání s bývalými absolventy.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Na základě příkazu státního zástupce došlo ke změně obsahu vnitřního řádu školského zařízení (způsob nakládání s kapesným, kritéria poskytnutí věcné pomoci).
- Vedení zařízení se cíleně zaměřilo na komunikaci s dětmi (stanovení pravidel vzájemných vztahů a chování v zařízení a jejich důsledné dodržování).

Silné stránky

- Zapojení dětí do externích zájmových aktivit v souladu s naplňováním minimálního preventivního programu.
- Vhodné prostorové a materiální podmínky, které se blíží rodinnému prostředí.
- Cílené aktivity zaměřené na budoucí samostatný život včetně umožnění samostatného bydlení v rámci budovy zařízení.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nedůsledná kontrolní činnost ředitelky zařízení (např. zajištění dohledu nad dětmi, informovanost zákonných zástupců).
- Omezené udělování kladných opatření ve výchově jako výchovného a zejména motivačního nástroje.
- Nevhodné (ponižování, zastrašování, náznaky fyzického násilí) chování některých vychovatelů.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Posílit a důsledně vykonávat kontrolní a hospitační činnost, účelně přijímat opatření ke zjištěným nedostatkům.
- Četněji využívat opatření ve výchově k pozitivní motivaci dětí, příp. jako výchovný prostředek k posílení jejich kázně.
- Zamykatelné skřínky uvést do funkčního stavu, z důvodu zabezpečení osobních věcí dětí.
- V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků posílit u vychovatelů komunikační dovednosti a hlubší odborné znalosti z oblasti psychologie dětí (citová deprivace, traumata, narušený attachment...)

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského zařízení ve lhůtě do 15 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Zlínský inspektorát, Zarámí 88, P. O. Box 125, 760 01 Zlín, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.z@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina čj. 1193/2001/ŠK, vydal Zlínský kraj dne 12. 9. 2001
2. Dodatek č. 6 ke Zřizovací listině Dětského domova Uherské Hradiště ze dne 25. 6. 2018
3. Jmenování do funkce ředitelky Dětského domova Uherské Hradiště od 1. 8. 2018
4. Koncepce rozvoje Dětského domova Uherské Hradiště ze dne 10. 9. 2017
5. Školní vzdělávací program dětského domova účinný od 22. 5. 2017
6. Vnitřní řád dětského domova účinný od 12. 6. 2019
7. Seznam zaměstnanců dětského domova k 25. 6. 2019
8. Rozdělení dětí do rodinných skupin k 25. 6. 2019
9. Zápisy ze sezení rodinných skupin ve školním roce 2018/2019 (spoluspráva dětí)
10. Kniha denní evidence ve školním roce 2018/2019 vedená elektronicky i v listinné podobě
11. Plán výchovně vzdělávací práce pro školní rok 2018/2019 pro 1. – 3. rodinnou skupinu
12. Rozvržení rozsahu přímé pedagogické činnosti ve školním roce 2018/2019
13. Záznamy z pedagogických rad a provozních porad ve školním roce 2018/2019
14. Plán kontrolní a hospitační činnosti ve školním roce 2018/2019 včetně záznamů
15. Plán personálního rozvoje pracovníků Dětského domova ve školním roce 2018/2019 ze dne 11. 8. 2018
16. Minimální preventivní program na školní rok 2018/2019
17. Vyhodnocení Minimálního preventivního programu za školní roky 2017/2018
18. Seznam uložených opatření ve výchově od 1. 9. 2018 do 25. 6. 2019
19. Evidence kapesného dětí 1. - 3. rodinné skupiny ve školním roce 2018/2019
20. Evidence přijatých stížností od roku 2003
21. Zápisy z psychologických intervencí s dětmi
22. Zápisy Okresního státního zastupitelství v Uherském Hradišti ve školním roce 2018/2019
23. Výroční zpráva o činnosti Dětského domova Uherské Hradiště za školní rok 2017/2018
24. Zpráva o hospodaření příspěvkové organizace za rok 2018 ze dne 20. 2. 2019

25. Finanční vypořádání dotací a návratných finančních výpomocí poskytnutých příjemcům přímo ze státního rozpočtu nebo státních finančních aktiv ze dne 21. 1. 2019
26. Výkaz zisku a ztráty příspěvkové organizace 12 / 2018 ze dne 4. 3. 2018
27. Dokumentace školského zařízení k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí k termínu inspekční činnosti
28. Kniha úrazů dětí vedená ve školním roce 2018/2019
29. Vnitřní řád školní jídelny ze dne a s účinností od 22. 5. 2017
30. Jídelní lístky za únor až červen 2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Zlínský inspektorát, Zarámí 88, P. O. Box 125, 760 01 Zlín, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.z@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve školském zařízení, jehož se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Iveta Galušková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Iveta Galušková v. r.

Mgr. Pavel Pyšný, školní inspektor

Mgr. Pavel Pyšný v. r.

Ing. Lada Bednárová, kontrolní pracovnice

Ing. Lada Bednárová v. r.

Darina Skokanová, psycholog

Darina Skokanová v. r.

V Ostravě 16. července 2019

Datum a podpis ředitelky školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Ivana Lacková, ředitelka školského zařízení

Mgr. Ivana Lacková v. r.

V Uherském Hradišti 19. července 2019